

Nicolai Munk, Bygherre, tlf.nr. 3017 5422
Svendborg Kommunes vandløbsafdeling

Svendborg
Kommune

Dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3 til ændring af naturtilstanden i Tange Å i forbindelse med vandløbsrestaureringsprojekt

Miljø og Teknik
Team Natur
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge

12. marts 2026

Svendborg Kommune har modtaget en ansøgning om dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3 til at ændre naturtilstanden i Tange Å (vandområde 010358) i forbindelse med et vandløbsrestaureringsprojekt. Projektet skal gennemføres som led i at opfylde statens vandområdeplan.

Sagsid: 26/4273

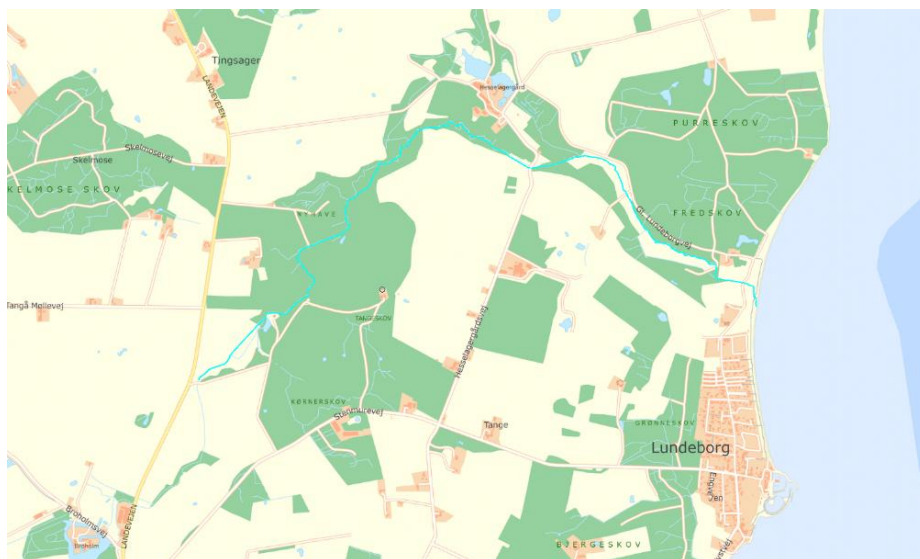
Afdeling: Vandløb, Kyst og Spildevand

Tange Å er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens¹ § 3, hvorfor vandløbet ikke må ændres uden forudgående dispensation fra vandløbsmyndigheden som er myndighed på §3 i vandløb.

Svendborg Kommune opfordrer alle til at skrive sikkert via Digital post. Derfor bør du aldrig sende fortrolige personhenførbare oplysninger (CPRnr. helbreds- og økonomiske oplysninger) i en almindelig mail.

Projektet har til formål at forbedre de fysiske forhold i vandløbet ved etablering af gydebanks, plantning af træer, udlægning af skjulesten og omlægning af rørunderføring. Projektet omfatter delstrækningen af Tange Å der starter nordøst for Broholm Gods og fortsætter til udløbet i Langelandssund (figur 1).

Læs mere: <https://www.svendborg.dk/om-kommunen/digital-post-og-selvbetjening>

Figur 1: Oversigtskort for vandområdet 010358 i Tange Å (lyseblå streg) (baggrundskort © Klimadatastyrelsen (KDS)).

Abningstider:

Mandag-onsdag	Kl. 09.00-15.00
Torsdag	Kl. 10.00-16.30
Fredag	Kl. 09.00-14.00

¹ LBK nr. 927 af 28/06/2024 Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse

Det aktuelle projekt vurderes at være af naturforbedrende karakter, idet projektet forbedrer vandløbets fysiske forhold til gavn for flora og fauna. Derfor meddeles dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65 stk. 2 til at ændre tilstanden i Tange Å.

Dispensationen meddeles på følgende vilkår:

- Dispensationen omfatter tiltagene beskrevet i dette dokument.
- Dispensationen skal udnyttes indenfor 3 år, hvorefter den bortfalder.

Baggrund for projektet

Restaureringsprojektet har til formål at forbedre de fysiske forhold i Tange Å ved etablering af gydebanks, udlægning af skjulesten, plantning af træer og ændring af en røroverkørsel. Projektet berører den nedre del af Tange Å (vandområde o10358). Vandområdet er i Vandområdeplanerne 2021-2027 udpeget til mindre strækningssbaserede restaureringer, jf. bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter². Det aktuelle projekt har til formål at gennemføre denne indsats.

Spærring ODE-3124, der er udpeget i Vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøget, vil også blive fjernet som del af denne indsats.

Overordnet set består entreprisen af flg. anlægselementer:

- Etablering af strømkoncentratorer
- Plantning af træer
- Udligne styrt
- Sænke en røroverkørsel
- Etablere gydestryg
- Udlægge skjulesten

Nuværende forhold

Vandområde o10358 er beliggende på den nedre strækning af Tange Å og er 4620 meter lang. Strækningen starter i ved et udløb af et ø480 mm betonrør under en grusvej på matr.nr. 1d Broholm Hgd., Gudme.

Stationeringerne der omtales i følgende afsnit, henviser til afstanden fra udløbet (figur 2).

Herfra (station 0 meter) følger et ca. 320 meter langt forløb i nordøstlig retning, hvor vandløbet fremstår overvejende lysåbent på den sydlige brink. Vandløbsbunden har en bredde på ca. 0,5 meter og består primært af sand med enkelte indslag af grusmateriale og større skjulesten. Der er stedvis bevoksning af pindsvineknop. Vandløbet falder på strækningen med omkring 2,6 promille.

Fra station 320 meter og frem mod tidligere møllesø ved station 500 meter, er vandspejlsfaldet afviklet over en række trin. Ved den tidligere møllesø forefindes et styrt, målt til 18 promille, der vurderes svært passabelt for vandløbets fauna.

Nedstrøms station 525 meter, følger en ca. 450 meter lang strækning til en røroverkørsel i station 925 meter. Strækningen er målt til at have et vandspejlsfald på ca. 9,2 promille. Her fremstår vandløbet som et overbredt skovvandløb med gode fysiske forhold. Bunden består af groft materiale, større skjulesten og trærodde i brinkerne. Der er observeret enkelte gydegravninger på denne strækning.

---

² Bek. Nr. 1669 af 08/12/2025 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Frem mod røroverkørslen der udgør en spærring, i station 1219 meter, fremstår vandløbet fortsat med gode fysiske forhold og et fald omkring 9 promille. Også på denne strækning er der observeret gydegravninger. Røroverkørslen ligger højt i forhold til vandløbsbunden og de høje vandhastigheder vurderes derfor at udgøre en spærring.

Frem til station 1610 meter har vandløbet et indsnævret forløb på 0,5-1 meter. Bund- og vandspejlsfald er indmålt til ca. 6,4 promille. Bunden består primært af egnet gydesubstrat og der blev observeret enkelte gydegravninger.

Fra station 1610 meter og frem til indløb under Hesselagergårdsvej omkring station 3175 meter, løber vandløbet igennem et skovstykke og fremstår igen med gode fysiske forhold. Det gennemsnitlige bund- og vandspejlsfald er indmålt til ca. 11 promille.

Ved station 2025 meter findes et ældre bygværk af beton. Formentlig del af et tidligere vandingssystem. Bygværket er ikke registreret som en spærring og vurderes desuden at være yderst bekostelig at fjerne, da der ud over beton, skal fjernes store mængder jord og adgangen er besværlig. Nedstrøms Hesselagergårdsvej og frem til hvor Tange Å løber sammen med Gammeldams afløbet (station 3475 meter), har der tidligere været udlagt gydegrus og bunden har et gennemsnitligt fald på ca. 9,5 promille. Fra station 3475 – 3855 meter bliver vandløbet lysåbent og løber igennem et engområde og bundbredden er ca. 1 meter og består, trods et vandspejlsfald på 3,7 promille, primært af sand. Fra station 3855 – 4610 meter løber vandløbet langs den nordlige side af ådalen og er beskyttet mod nord. Vandløbet fremstår med en bundbredde på ca. 1,5 meter og bunden består primært af sand og løst aflejret materiale.

Aktuel tilstand

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøget, har den berørte strækning af Tange Å, aktuelt ringe økologisk tilstand, hvor tilstanden er ringe for planter, høj for bundlevende smådyr, god for bundlevende alger, moderat tilstand for fisk og ikke-god for nationalt specifikke stoffer.

På nogle strækninger har vandløbet gode fysiske forhold, men generelt mangler længere strækninger af åen fysisk variation i form af egnet gydegrus samt større skjulesten. På en strækning er det vurderet, at vandløbet yderligere mangler skyggegivende træer.

Det aktuelle projekt vurderes at kunne forbedre vandløbets fysiske forhold i en sådan grad, at der kan opnås målopfildelse i vandløbet.

Projektet

På baggrund af den tekniske forundersøgelse fra 2021, har Svendborg Kommune sammen med Envidan, besigtiget den 4620 m lange projektstrækning af Tange Å med henblik på at finde egnede lokaliteter til forbedring af de fysiske forhold.

Det har resulteret i udpegning af en række indsatsstrækninger. De enkelte indsatsstrækninger beskrives i de følgende afsnit.

Kortmateriale kan ses i bilag 1,1 – 1,3.

Projektiltagene er beskrevet nærmere i det følgende og fremgår af Tabel 1

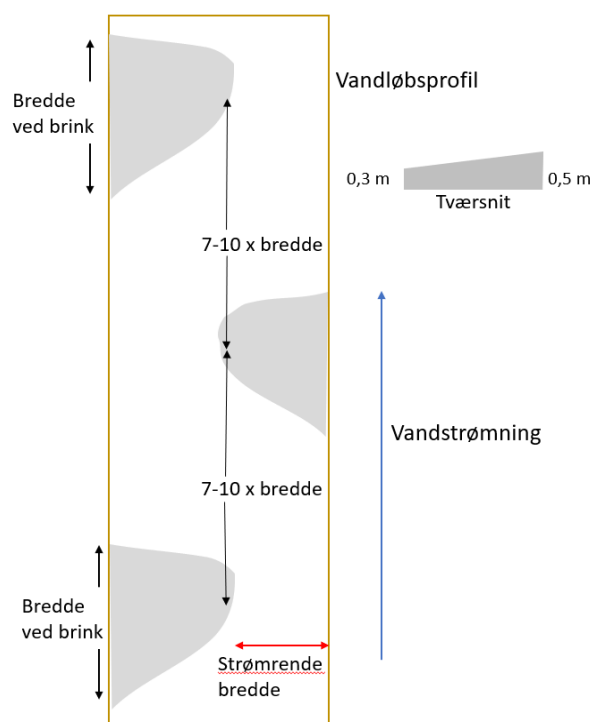
Tabel 1: Indsatser på strækkningsniveau i udbudsmaterialet.

Tiltag nr.	Station (m)	Indsats
1	50-230	Udlægning af strømkoncentratorer og udlægning af skjulesten
2	50-300	Plantning af træer
3	495-525	Udligning af styrt
4	1.214-1.219	Sænkning af røroverkørsel
5	3.500-3.855	Etablering af gydestryg og udlægning af skjulesten

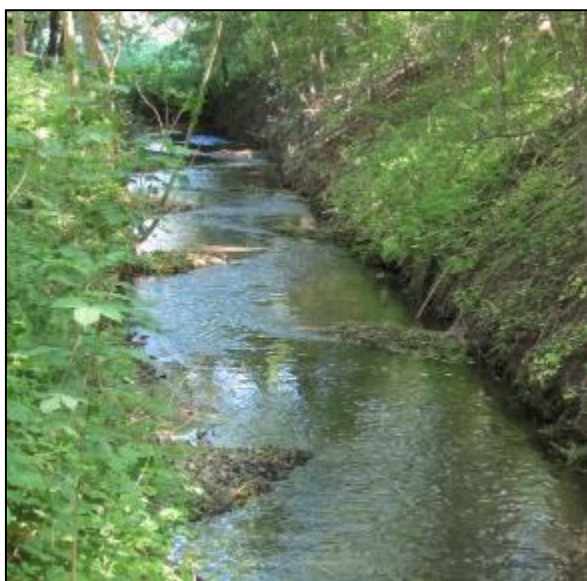
Tiltag nr. 1 - Etablering af strømkoncentratorer og udlægning af skjulesten

Ved udlægning af strømkoncentratorer introduceres mindre sving i vandløbet, der bidrager til en øget vandhastighed og medvirker til at igangsætte vandløbets naturlige meanderingsproces.

På strækningen etableres 21 strømkoncentratorer i en "kile-form" med en afstand på 7-10 meter, jf. principskitse Figur 2 og Figur 3. Strømkoncentratorerne etableres med en bredde på 0,5-0,8 m ud fra brinken, hvor det skal sikres, at de opnår en stor påvirkning af strømningsmønstret. Strømrøndebredden bliver følgende ca. 0,5-1 m.

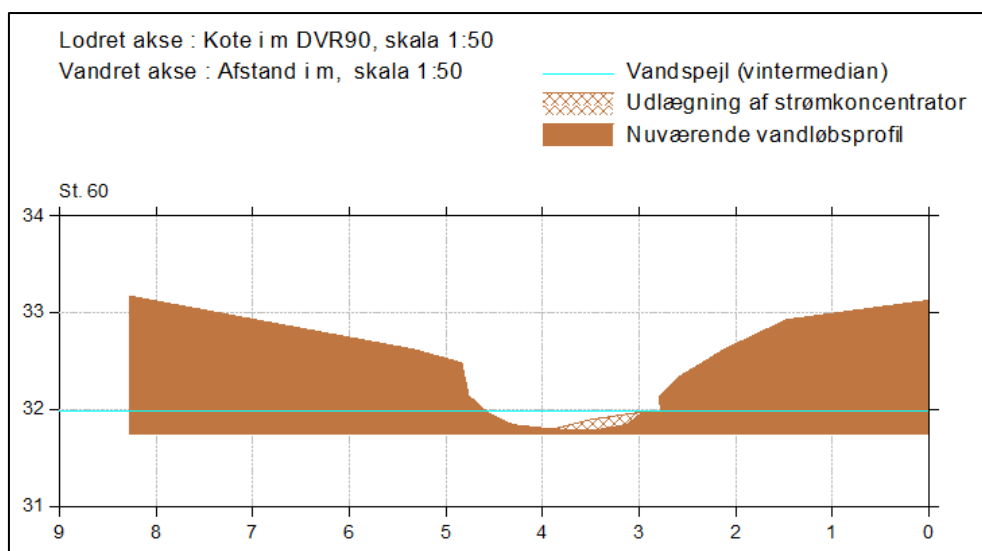
Figur 2: Principskitse for udlægning af strømkoncentratorer.

Figur 3: Eksempel på udlægning af strømkoncentratorer i Tølløb til Lunde Å.

Strømkoncentratorerne udlægges med en højde over vandløbsbunden på 0,3 m ved brinken, hvilket svarer til vandløbets vandstand ved en vintermedianvandføring, jf. Figur 4. Ved kilens afslutning i vandløbet skal højden være 0,1 m over vandløbsbunden. Hver strømkoncentrator skal have en længde på 2 m målt ved brinkanlægget og ca. 0,5 m ved spidsen, hvorved materialeforbruget for hver strømkoncentrator kan opgøres til 0,6 m³. Det samlede stenforbrug på strækningen udgør således ca. 13 m³.

Bygherre og tilsynet afsætter placeringen af strømkoncentratorer ved anlægsarbejdets opstart.

Figur 4: Udlægning af strømkoncentrator i st. 60 m.

Afslutningsvist udlægges der på strækningen ca. 375 stk. stentype III (svarende til ca. 4,5 m³), hvilket svarer til i gennemsnit 1-2 sten pr. lbm. vandløbsstrækning. Stenene udlægges i strømrønden og langs brinker fordelt på hele strækningen. Det er vigtigt, at stenene ikke udlægges symmetrisk men i stedet med stor variation og gerne i grupper.

Der afregnes efter den angivne mængde i m³ og udlægningen tilpasses det faktiske antal sten, som er til rådighed i det angivne volumen.

Tiltag nr. 2 - Plantning af træer

På strækningen mellem st. 50-300 m plantes 20 stk. rødél. Træerne skal have en vedhøjde på minimum 1,25 m.

Bygherre afsætter placeringen af træerne ved anlægsarbejdets opstart.

Tiltag nr. 3 – Udligning af styrt (udskiftning af vandløbsbund)

Ved vandløbs st. 510 m har trærødder og ler forårsaget et styrt, som i dag udgør en faunaspærring, jf. Figur 6. Der skal etableres faunapassage ved udligning af den kraftige bundhældning over en strækning på ca. 30 m ved bortgravning af eksisterende bundmateriale og udlægning af stentype II.

Figur 5: Billede af det eksisterende styrt i st. 510 m.

De eksisterende bundkoter i st. 495 m og st. 525 m opretholdes i henholdsvis 30,60 m og 30,14 m. På den mellemliggende strækning etableres en jævn bundhældning på ca. 15 ‰.

Opstrøms det eksisterende styrt er bundsubstratet fortrinsvist sandet. På denne delstrækning bortgraves sandet til ca. 20 cm under projekteret bundkote, hvorefter der udlægges et ca. 20 cm tykt lag stentype II. Det bortgravede bundmateriale udgør ca. 10 m³ og skal køres væk fra projektområdet og dumpes i en bunke uden for beskyttet natur, ca. 500 meter fra projektstrækningen (Figur 4-6 i udbudsmaterialet, bilag 1).

Nedstrøms styrtet skal udligning af vandløbsbunden ske ved udlægning af stentype II til den projekterede kote. Samlet udlægges ca. 15 m³ stentype II.

Store sten i det eksisterende forløb løftes op forud for udligning af vandløbsbunden og genudlægges i det nye forløb.

Der må forventes en del beskæringer af vandløbsnære træer i forbindelse med arbejdet ved tiltag nr. 3. Der skal desuden bortskæres roddele for at udvide bundbredden ved det eksisterende styrt så meget som muligt, uden at vælte træer. Omfanget af beskæringen aftales i samarbejde med bygherre og tilsyn. Arbejderne i forbindelse hermed skal indgå i den samlede tilbudssum.

Ingen af grenene der beskæres, er egnede yngle eller rastelokalitet for flagermus. De træer der fældes for at skabe adgang til den anden side af vandløbet, er ikke egnede levesteder for flagermus (Figur 7).

Figur 6: Lokaltiteten for krydsning af vandløbet med gravemaskine.

Tiltag nr. 4 – Sænkning af rørgennemføring

For at skabe passage gennem eksisterende rørgennemføring i ca. st. 1.215 m, jf. Figur 7, sænkes eller udskiftes eksisterende betonrør.

I udgangspunktet genbruges det eksisterende 5 m lange Ø1000 mm betonrør, men hvis det vurderes ved projektgennemgangen, at røret er i for dårlig stand, er der i tilbudslisten indsat en option på udskiftning af røret. Det står i det tilfælde entreprenøren frit at vælge, hvilket materiale, der anvendes til overkørslen, fx plast eller beton. Det valgte rør skal være 6 m langt og af en type, som modsvarer anvendelsen, herunder kunne modstå tryk ved kørsel med alm. landbrugsmaskiner og tilsvarende. Røret skal have en indre dimension på mindst Ø1000 mm.

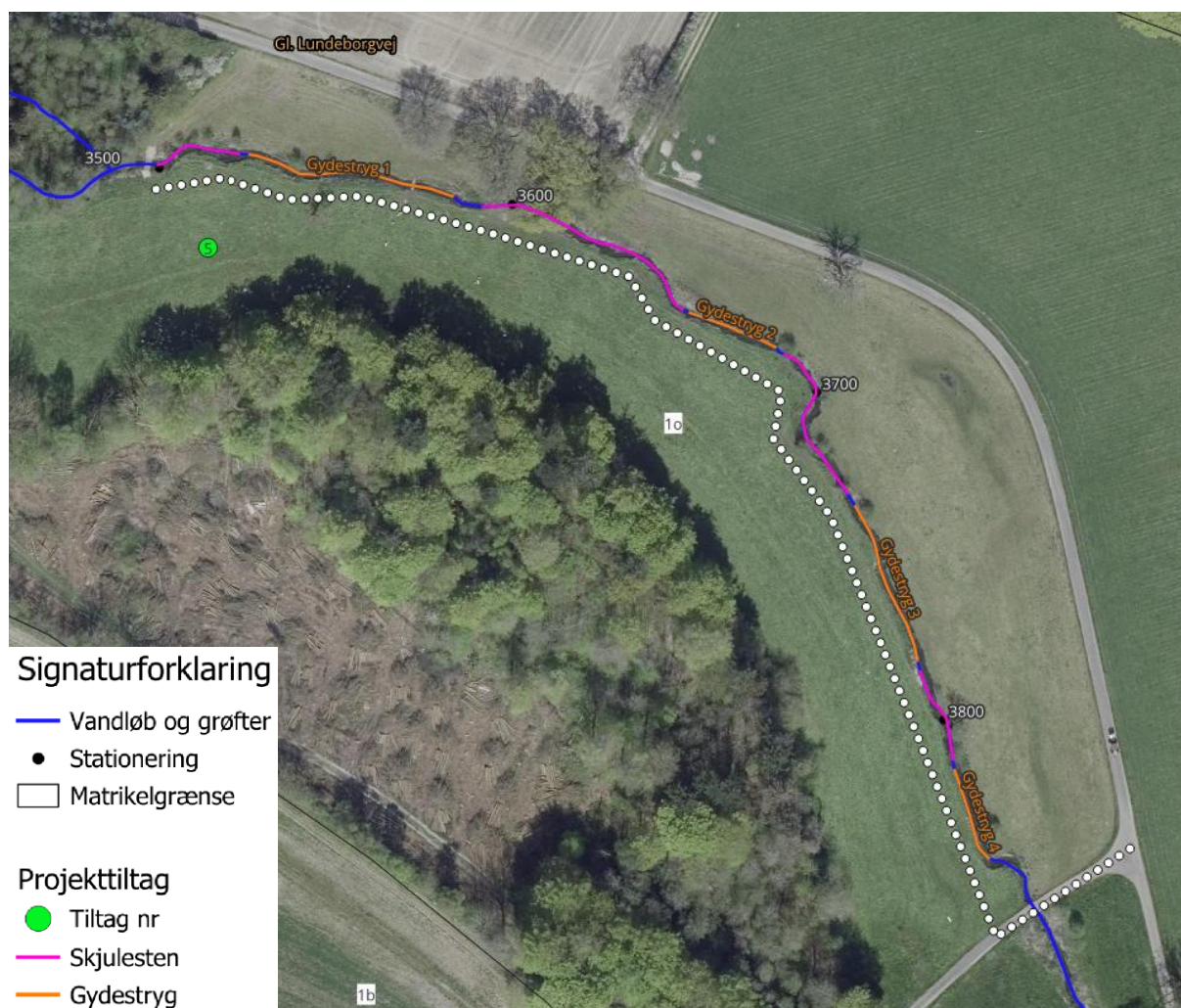
Rørbunden anlægges nedgravet i vandløbsbunden svarende til kote 23,00 m, hvorefter røret fyldes 1/3 op med stentype II til kote 23,30 m. Ved rørind- og udløb samt igennem røret udlægges afslutningsvist erosions-sikring og gennemgående vandløbsbund med stentype II med overgang til den eksisterende vandløbsbund, svarende til ca. 5 m³.

Figur 7: Rørgennemføringen i ca. st. 1.220 m.

Tiltag nr. 5 – Etablering af gydestryg og udlægning af skjulesten

På en ca. 340 m lang vandløbsstrækning mellem st. 3.500-3.840 m etableres gydestryg og udlægges skjulesten for at øge den fysiske variation i vandløbet og skabe gydepladser for ørred. De strækningbaserede indsatser fremgår oversigtligt af Figur 8.

Figur 8: Oversigt over de strækningbaserede indsatser ved tiltag nr. 5.

Forud for etablering af tiltagene skal strækningen forberedes ved at grenet pindsvineknop fjernes på hele strækningen med pincet.

Ved etablering af gydestrygene forberedes strækningerne desuden ved bortgravning af løst aflejret materiale. Herefter fjernes desuden det eksisterende bundsubstrat til 30 cm under projekteret bundkote. Det bortgravede bundmateriale udgør ca. 45 m³ og skal køres væk fra projektområdet og dumpes i en bunke ca. 1000 m fra projektstrækningen (figur 4-10 i udbudsmaterialet, Bilag 1).

Herefter udlægges stentype I i et 30 cm tykt lag til de projekterede koter, som fremgår af Tabel 2. Gruset skal udlægges med stor variation i begge retninger, så der opstår mange fronter og vandløbets strømningsforløb bliver så varieret som muligt, jf. Figur 9.

I alt forventes bortgravet ca. 45 m³ sandet bundmateriale og udlagt ca. 57 m³ stentype I ved tiltaget.

Der er flere drænudløb på strækningen ved projekttiltag nr. 5. Deres afvanding sikres i forbindelse med realiseringen af projektet.

Figur 9: Udlægning af grusmateriale, tværprofiler, set i medstrøms retning. Tv: banke skubbet mod venstre, Midt: jævn banke og th: banke skubbet mod højre.

Tabel 2: Stationering, bundkoter, bundhældning og mængde stentype I for etablering af gydestrygene ifm. tiltag nr. 6.

	Station (m)	Nuværende bundkote (m DVR90)	Nuværende bundhældning (‰)	Projekteret bundkote (m DVR90)	Projekteret bundhældning (‰)	Stentype I (m ³)
Stryg nr. 1	3.525-3.581	3,04 – 2,80	4,3	3,15 – 2,80	6,3	20
Stryg nr. 2	3.660-3.685	2,51 – 2,45	2,4	2,60 – 2,45	6,0	12
Stryg nr. 3	3.740-3.785	2,37 - 1,90	10,4	2,37 - 2,07	6,7	15
Stryg nr. 4	3.815-3.840	2,06-1,90	6,0	2,06-1,90	6,0	10

På hele projektstrækningen st. 3.500-3.840 m skal der udlægges skjulesten af hhv. stentype II og stentype III.

På de færdigetablerede stryg udlægges stentype II med frekvensen 2 stk. pr. lbm. vandløbsstrækning. Samlet udlægges ca. 320 stk. stentype II svarende til ca. 1 m³.

Mellem stryg-strækningerne (samt på st. 3.500-3.525 m) udlægges stentype III med frekvensen 2 stk. pr. lbm. vandløbsstrækning. Samlet udlægges ca. 360 stk. stentype III svarende til ca. 4 m³.

Det er vigtigt, at stenene udlægges med stor variation i vandløbet, så det fremstår naturligt, og den beskrevne udlægningsfrekvens er gennemsnitlig. Der anvendes den beskrevne mængde (kubik) af stentype II og stentype III, og udlægningsfrekvensen tilpasses det faktiske antal sten.

Materialer

I projektet bruges en del stenmaterialer til at øge den fysiske variation i vandløbet.

I udbudsmaterialet er der sat krav til stenmaterialet. Kravene beskrives således:

Stenblandingerne skal være uden svage, porøse eller organiske materialer og må ikke indeholde nedknust materiale. Stenblandingerne skal ved mekanisk blanding fremstå som en homogen masse.

Der anvendes så vidt muligt lokale kilder (nærliggende grusgrave og sten/grusdepoter). Grus, som frembringes i forbindelse med udskiftning af bundmateriale i vandløbet, må genanvendes som gydegrus, hvis det kan godkendes af tilsynet og har en omtrentlig lighed med nedenstående størrelsessammensætning.

Stentype I

Nøddesten	16-32 mm	85 %
Singels	32-64 mm	15 %

Stentype II

Skjulesten	64-120 mm	100 %

Stentype III

Skjulesten	150-300 mm	100 %

Vandområdeplanen

Projektet forventes at forbedre forholdene for alle fire biologiske parametre: Smådyr, fisk, vandløbsplanter og bundlevende alger. Under forudsætning af at sandvandring, rovdyr og eventuel kemisk påvirkning ikke er begrænsende, vurderes tiltagene at kunne sikre god økologisk tilstand i Tange Å på strækningen.

Fredninger og kulturhistorie

En del af projektområdet ligger i fredet område. Fredningsnævnet er orienteret om projektet og det er vurderet at projektet er af mindre karakter og det derfor ikke kræver dispensation fra fredningen.

Natura 2000

Projektområdet ligger ca. 1,3 km fra nærmeste Natura-2000 område, nr. 116, (Habitatområde nr. 100) "Centrale Storebælt og Vresen". På baggrund af projektets størrelse og karakter, vurderer Svendborg Kommune, at projektet ikke vil påvirke det internationale naturbeskyttelsesområde, eller udpegningsgrundlaget væsentligt (Tabel 3).

Tabel 3: Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. 100

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 100		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	
Arter:	Marsvin (1351)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Bilag IV-arter

I henhold til habitatdirektivets artikel 12 skal EU-medlemslande indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller udenfor. I det følgende vurderes konsekvenserne for de bilag IV-arter, der forekommer i – eller i tilknytning til de berørte vandområder.

Der er ikke konkret kendskab til forekomst af beskyttede arter indenfor projektområdet, men Tange Å kan ikke afvises at være et levested for bilag IV-arten odder. Projektet vurderes ikke at påvirke yngle- eller rasteområder for odder, men vil derimod indirekte kunne forbedre forholdene for odder, idet projektet skaber forbedrede forhold for ørred, der er en del af odderens fødegrundlag.

På samme måde vurderes Tange Å på strækningen at være fourageringssted for flagermus, som ligeledes ikke vurderes at blive påvirket af projektet.

Der skal beskæres et mindre antal træer, for at kunne udføre arbejdet ved projektiltag 1, 3 og 5. For at krydse åen ved projektiltag 3, skal der fældes et mindre antal unge pil og rødél. De træer der beskæres og fældes, vurderes ikke at være egnede for flagermus da disse ikke indeholder hulheder eller sprækker som kan udgøre rastesteder for flagermus (figur 2).

De berørte strækninger er gennemgået sammen med en biolog fra kommunen d. 17. februar 2026.

Figur 10: Lokalteten for krydsning af vandløbet med gravemaskine.

I lokalområdet kan man forvente at der forekommer bilag IV-arterne springfrø og stor vandsalamander og andre fredede padder som lille vandsalamander, butsnudet frø og skrubtudse.

Søen der ligger tæt ved projektiltag 3, kan ikke afvises at være et yngle- og rastekområde for disse padder. Projektet vurderes ikke at påvirke arterne på individniveau eller arternes yngle- og rastelokalitet, da kørsel langs vandløbet foregår på det eksisterende kørespor. Arbejdet ved projektiltag 3 forventes kun at tage en enkelt dag, hvorfor det vurderes usandsynligt at påvirke beskyttede padder væsentligt.

Projektiltag 1-3 vurderes at være sammenligneligt med den sædvanlige trafik i projektområdet, herunder kørsel på kørespor og landbrugsdrift af engen.

Adgangsforhold

Adgang til projektstrækningerne forventes at ske via vedligeholdelsessporet langs med vandløbet. Foreslåede adgangsveje fremgår af projektkortene Bilag 1.1-1.3.

Arealerne omkring tiltag nr. 3 er registreret som § 3-beskyttet eng, jf. figur 11, og det vurderes derfor nødvendigt at få adgang til projektilokaliteten ad vedligeholdelsessporet på vandløbets højre side. Selve arbejdet ifm. tiltag nr. 3 skal dog udføres fra vandløbets venstre side, hvormed vurderes det nødvendigt at krydse vandløbet med gravemaskine på en midlertidig bro. Dette omtales nærmere under beskrivelsen af projektiltag 3 og figur 11.

Arealerne reetableres efterfølgende ved evt. sporkøring.

Figur 11: Forventet adgangsvej til tiltag nr. 3 med angivelse af § 3- beskyttede naturtyper.

Konsekvenser af projektet

Afvandingsmæssige konsekvenser

Vandstanden og -hastigheden i Tange Å vil ikke påvirkes i en grad, som kan medføre en reel vandspejlsændring eller vandføringsændring. Umiddelbart opstrøms gydestrygene vil der være en vandspejlsstigning på 5-10 cm, men denne aftager hurtigt. Årsagen til den begrænsede effekt, er at vandhastigheden på de pågældende stræk øges markant, og vandspejlsstigningen begrænses således.

På de strækninger hvor der udlægges store sten, forventes en meget lille lokal effekt på vandspejlet, som vil stige maksimalt 5 cm grundet den øgede modstand, som stenene medfører.

Svendborg Kommune vurderer at der ikke forekommer der ingen afvandingsmæssige konsekvenser for de omkringliggende landbrugsarealer eller naturarealer (herunder den gamle møllesø ved projekttiltag 3), da projektet ikke vil medføre en væsentlig ændring af vandspejlet.

Biologiske forhold

De væsentlige ændringer i de fysiske forhold i dette vandområde vil afspejles i vandløbets flora og fauna. Der vil forekomme langt bedre gyde- og opvækstbetingelser for fiskene. Samtidig vil udlægningen af større sten sikre, at der er langt mere skjul for fiskene, så de har bedre mulighed for at skjule sig for blandt andet fiskehejre og oddere.

Smådyrene vil ligeledes drage fordel af de forbedrede fysiske forhold. Der vil blive langt mere variation i habitaterne – både mht. substrat men også strømningsforhold.

Mht. planter og alger må de ændrede forhold forventes at have en positiv effekt, da der fjernes pindsvineknop og variationen af de fysiske forhold i vandløbet stiger, hvilket giver flere levesteder for planter og alger.

Afgørelse

Svendborg Kommune vurderer samlet set, at der kan dispenseres fra naturbeskyttelseslovens § 3 til gennemførelse af det aktuelle projekt. Dispensationen begrundes med, at projektet vurderes at kunne forbedre tilstanden i Tange Å, samt at projektet ikke vil påvirke øvrig beskyttet natur i området.

Har du spørgsmål til projektet er du velkommen til at kontakte Svendborg Kommune, herunder Nicolai Munk (3017 5422), der er bygherre på projektet.

Vurdering af myndighedsinhabilitet

Da Svendborg Kommune selv er projektejer, er Svendborg Kommune opmærksom på potentiel myndighedsinhabilitet. Der foreligger dog ikke andre kompetente myndigheder til vurdering af projektet, da sideordnet substitution til en anden kommune ikke er muligt. I forhold til det konkrete projekt er indsatserne for vandområdet (Tange Å, vandområde o10358) udpeget i statens Vandområdeplaner og Svendborg Kommune er derfor ikke projektinitiativtager. Svendborg Kommune er som vandløbsmyndighed forpligtiget til at udmønte indsatserne udpeget i vandområdeplanerne. Det er derfor statens indsatsplanlægning der ligger til grund for det konkrete projekt. På den baggrund vurderer Svendborg Kommune, at der ikke er tale om myndighedsinhabilitet i forbindelse med myndighedsbehandlingen af dette projekt.

Dispensationen er udført af Andreas Rahn Thomsen, sagsbehandlingen er kvalitetssikret af Berit Mogensen og Nicolai Munk er bygherre/projektleder.

Venlig hilsen

Andreas Rahn Thomsen
Skov- og Landskabsingeniør

Dir. Tlf. 2173 1656

Bilag:

Bilag 1,1: Projektkort tiltag nr. 1-3

Bilag 1,2: Projektkort tiltag nr. 4

Bilag 1,3: Projektkort tiltag nr. 5

Bilag 2: Vurdering i forhold til §3 engen ved projektiltag 1-3

Høringen er sendt til følgende: Ansøger

- Nicolai Munk, Svendborg Kommune

Berørte parter:

- Broholmsvej 32, 5884 Gudme
- Hesselagergårdsvej 20A, 5874 Hesselager

Interesseorganisation og relevante myndigheder:

Dansk Botanisk Forening – Naturbeskyttelsesudvalget (toni.reese.naesborg@gmail.com)

Danmarks Naturfredningsforening (dn@dn.dk)

Danmarks Naturfredningsforening - Svendborg (svendborg@dn.dk)

Dansk Møllerforening – (danskmoller@gmail.com)

Dansk Ornitologisk Forening – Svendborg (svendborg@dof.dk)
 Dansk Ornitologisk Forening – (natur@dof.dk)
 Svendborg Sportsfiskerforening (post@svendborg-sportsfiskerfor-ening.dk)
 Danmarks Sportsfiskerforbund (post@sportsfiskerforbundet.dk)
 Danmarks Sportsfiskerforbund - Fyn, v./Søren Knabe (soren@knabe.dk)
 Ferskvandsfiskeriforeningen (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
 SGAV (mail.SGAV.dk)
 Naturstyrelsen Fyn (fyn@nst.dk)
 Friluftsrådet (sydfyn@friluftsradaet.dk)
 Arkæologi Sydfyn (arkaeologi@ohavsmuseet.dk)
 Svendborg Museum (info@svendborgmuseum.dk)
 Fiskeriinspektorat ØST- Fredericia v./ Jimmy Langelund Jensen (jlj@fiskeristyrelsen.dk)
 Svendborg Vandløbslaug, v. Søren Hansen (Rodmenygaard@hotmail.com)

Klagevejledning

Du kan klage over afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 78.

Klagefristen udløber 4 uger efter afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Du skal klage digitalt via Klageportalen, som du har adgang til via www.borger.dk eller www.virk.dk. eller via Nævnenes Hus hjemmeside www.naevneneshus.dk

Du logger på Klageportalen med din NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du kan finde vejledning i brugen af Klageportalen på www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Svendborg Kommune, som videresender anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Det er Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Andre kan også klage over afgørelsen. Det betyder, at følgende kan klage:

- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Når du klager som privatperson, skal du betale et gebyr på 900 kr. Dette gælder også for en anmodning om genoptagelse. Virksomheder og organisationer skal betale det dobbelte beløb på i alt 1.800 kr.

Hvis du får helt eller delvist medhold, får du gebyret betalt tilbage.

Se vejledningen om gebyrordningen på Nævnenes Hus hjemmeside www.naevneneshus.dk

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Vi giver besked så hurtigt som muligt, hvis der bliver klaget. Kommer der klager, må tilladelsen kun udnyttes, hvis Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer dette.

Søgsmål

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.